

Klesající porodnost v Evropě vytváří problém pro budoucí generace

Porodnost v Evropě klesá. V průměru má každá rodina jen 1,5 dětí, statisticky je potřebné dosáhnout hodnoty okolo 2,1 aby byl zachován vyrovnaný vývoj populace. Historicky klesal počet obyvatel v Evropě především kvůli hladomorům a velké úmrtnosti kojenců. Tyto faktory dnes již nehrají žádnou roli. Proč tedy porodnost klesá? Méně manželských svazků, mění se formy rodinného soužití, rostoucí blahobyt a dostupné prostředky hormonální antikoncepce hrají velkou roli.

Pokles porodnosti, který trvá už několik let a provází jej neustálé prodlužování střední délky života, dává tušit, že do roku 2050 dojde v Evropské unii k hluboké proměně ve struktuře obyvatelstva. Změní se i věková pyramida, bude čím dál více starších lidí oproti počtu mladých. Jinými slovy, dojde k celkovému stárnutí obyvatelstva a k úbytku osob v produktivním věku. Čím dál více starších lidí, bude záviset na čím dál menším počtu mladých lidí. Česká republika patří v rámci EU k zemím s nejnižší porodností (1,23), stejný údaj vykazuje Polsko, jediné Slovinsko má porodnost ještě nižší (1,22).

Evropě hrozí ztráta konkurenceschopnosti

Pro Evropskou unii to znamená, že v celosvětovém měřítku bude možná muset čelit ztrátě konkurenceschopnosti a zpomalení hospodářského růstu ve srovnání s částmi světa, v nichž dojde k významnému demografickému vzestupu. Demografická nerovnováha bude mít patrně znatelné dopady na financování systémů sociálního zabezpečení a na bilanci důchodových systémů.

Evropská komise předložila konkrétní návrhy

Otázky spojené s těmito demografickými změnami nejsou nikterak nové. Své první odpovědi na ně podala Evropská unie již v minulosti, avšak přijaté závazky byly ne vždy beze zbytku splněny. Svým sdělením „Demografická budoucnost Evropy – Učňme z problému výhodu“ zahájila Komise konstruktivní úvahy o této problematice a navrhla pět pracovních politických směrů. Těmi jsou například demografická obnova, delší a kvalitnější aktivní život, výkonnější Evropa, lepší integrace přistěhovalců a zajištění sociálního zabezpečení a solidarity mezi generacemi.

Parlament diskutuje, jak zachovat v budoucnosti evropský sociální model

Evropský parlament odhlasoval v červnu 2007 zprávu řecké poslankyně Marie Panayotopoulou-Cassiotou (EPP-ED). Ta souhlasí s pozitivním přístupem Komise a předkládá k jednotlivým směrům uvedeným ve sdělení několik návrhů. Zpráva praví, že hlavní cíl, který by si měla Evropská unie vytknout je udržení hospodářské konkurenceschopnosti. Současně by se měla snažit zachovat v dlouhodobém horizontu evropský sociální model.

Za tímto účelem by měly být rozvinuty nové politiky zaměřené na děti a na podporu rovnosti mezi ženami a muži v zaměstnání. Také v oblasti vzdělávání a plánování zaměstnanosti a profesního rozvoje by mělo v zájmu optimalizace lidských zdrojů dojít k uvolnění nových finančních zdrojů, aby byla zajištěna solidarita mezi generacemi.

Studie nadace Roberta Bosche

Důležitou roli hraje integrace přistěhovalců, ke které se musí přistupovat věcně a racionálně. V roce 2004 vydala nadace Roberta Bosche studii financovanou EU, ve které podrobně popisuje současný vývoj. Poukazuje například na důvody a obavy, proč se mladí lidé obávají mít více dětí. Dokument si můžete přečíst kliknutím na níže uvedený odkaz.